

Paus graag geziene gast op lutherse herdenking

foto EPA

De mis in Lund, met onder anderen in het midden paus Franciscus, die op de foto boven de lutherse aartsbisschop Antje Ackelén begroet.

foto REUTERS

LUND/MALMÖ

reformatie 499 jaar na 'Wittenberg' is de sfeer erg gemoedelijk tussen de paus en lutheranen in de Zweedse stad Lund.

NICO DE FIJTER

Het waren emotionele dagen voor Barbara Strandman. De geboren Française woont al jaren in Zweden, ze is getrouwd met een Zweed. "Mijn man is luthers, ik ben rooms-katholiek. Maar ons geloof is hetzelfde geloof. Daarom is het zo mooi wat hier dezer dagen gebeurt. Het ontroert me echt", vertelt ze op het plein bij de kathedraal van Lund.

Strandman woont in Lund, Zuid-Zweden. In de kathedraal van het stadje gebeurde gisteren iets dat nog nooit eerder was vertoond. Samen met twee hoge geestelijken van de lutherse kerk en een rooms-katholieke kardinaal leidde paus Franciscus in de kerk een bijeenkomst om de Reformatie te herdenken, op de kop af 499 jaar geleden.

Dat is nog een stuk bijzonderder dan het al klinkt. Terwijl Maarten Luther - de monnik die de Reformatie in gang zette met zijn protesten tegen de rooms-katholieke leer - door een van Franciscus' voorgangers buiten de kerk werd gezet door hem te excommuniceren, had Franciscus gisteren ongekend lovende woorden voor de kerkhervormer. Luther hekelde onder meer de aflatenhandel van de rooms-katholieke kerk: met die aflaten zouden gelovigen zich een weg uit het vagevuur kunnen kopen. Onzin, zei Luther: voor gelovigen is Gods genade genoeg, lees de Bijbel er maar op na.

Daarin gaf Franciscus hem gisteren groot gelijk. "Met dankbaarheid erkennen we dat de Reformatie geholpen heeft om de Bijbel centraler te stellen in het leven van de kerk." Met de gezamenlijke bijeenkomst in Lund werd een aftrap gegeven aan het Lutherjaar: tot aan 31 oktober 2017, als het 500 jaar geleden is dat de Reformatie losbarstte - wordt daar wereldwijd uitgebreid bij stilgestaan.

Zondag bezocht Barbara Strandman de wekelijkse kerkdienst in de lutherse kathedraal: "Ik wilde de protestanten bedanken, dat ze er zijn, dat ze de paus hebben uitgenodigd en dat ze de verbinding zoeken."

De paus en de president van de Lutherse Wereldfederatie - bisschop Munib Younan uit Jeruzalem - verklaarden gisteren dat de beide kerken door zullen gaan op het oecumenische pad en zullen blijven streven naar eenheid. De twee kerkleiders vielen elkaar vervolgens onder langdurig applaus in de armen.

De boodschap van eenheid kreeg Antje Ackelén een dag eerder ook al mee van de groep jongeren die ze ontmoette. Veertig lutherse jongeren, veertig rooms-

katholieken. "Zij snappen niets van de verdeeldheid onder christenen", vertelt Ackelén, aartsbisschop van de lutherse kerk van Zweden. "Zij snappen niet dat we bijvoorbeeld niet samen de eucharistie kunnen vieren." Daarom moet er nu worden doorgepakt, vindt de aartsbisschop. Het bezoek van de paus, de gezamenlijke herdenking en de verklaring kunnen een flinke aanjager zijn, denkt ze.

Dat vindt ook Anders Arborelius, bisschop van Stockholm, en daarmee de hoogste rooms-katholieke geestelijke van Zweden. Samen met Ackelén opende Arborelius de herdenking in de kathedraal van Lund. "Reformatie en paus zijn geen tegengestelde begrippen meer. Dat de paus door protestanten was uitgenodigd om hier aanwezig te zijn en dat hij daar ja op heeft gezegd, is heel veelzeggend. Laten we nu de dialoog intensiveren."

Maar dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Om bij Zweden te blijven: de verschillen tussen de lutherse kerk in dat land en de leer van de rooms-katholieke kerk zijn op punten erg groot. De positie van vrouwen, bijvoorbeeld, en van homo's. In de lutherse kerk is er voor hen alle ruimte, ook in ambtelijke functies.

"Maar daar moeten we ons ook niet blind op staren", vindt Ackelén. "De stempels 'progressief' en 'conservatief' zijn in de kerk niet behulpzaam. Toen ik met de paus sprak over de positie van vrouwen en homo's beaamde hij dat daar grote uitdagingen liggen voor de kerk. Maar het debat daarover zou in de kerk geen verdeeldheid moeten brengen. Er zijn grote onderlinge verschillen tussen onze kerk en de rooms-katholieke, maar die zijn niet van zo'n grote orde dat ze ons uit elkaar kunnen drijven."

kerken samen in liefdadigheid

Nadat paus Franciscus en luthers kerkleider Younan in Lund een

gezamenlijke verklaring
ondertekenden, deden ze dat later
op de dag nóg een keer: in een met
meer dan 10.000 bezoekers gevuld
stadion net buiten het iets
zuidelijker Malmö verklaarden de
beide kerken dat ze in hun
charitatieve werk veel meer samen
zullen optrekken, zodat - in de
woorden van de paus - "we ware
getuigen van de christelijke hoop
zullen zijn".